

SAMOS

*Mutluluk
üçgeni*

MUNICIPALITY
OF EASTERN SAMOS

MUNICIPALITY OF WESTERN SAMOS
mwsamos.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΑΜΟΥ

KUZEY EGE
YÖNETİM BÖLGESİ

SAMOS
YÖNETİM BİRİMİ

SAMOS

*Mutluluk
üçgeni*

Samos, Pisagor'un doğum yeri, kendisinin farklı yönlerini keşfetmen için sana ilham verir. Deniz ve güneş, tarih ve kültür, büyüleyici manzaralar ve eşsiz sahiller, gastronomi ve enfes şaraplar, özgün insanlar ve misafirperverlik.

Sonuç: Mutluluk²

SAMOS
BELEDİYESİ

KUZEY EGE
YÖNETİM BÖLGESİ

SAMOS
YÖNETİM BİRİMİ

İÇİNDEKİLER

	Giriş	4
	Genel Açıklama	
	Tari	6
	Antik çağ, Ortaçağ, Hegemonya, Yakın Tarih	
	Kültür	8
	Mimari, Müzik, Tiyatro, Dans, Resim, Mutfak, Festivaller	
	Şehir yaşamı, Köyler ve Beldeler	12
	Şehir Merkezleri, Köyler ve Beldeler, Örf ve Gelenekler	
	Dini Yaşam	16
	Manastırlar, Kiliseler, Kır Kiliseleri, Dini Yortular ve Panayırılar	
	Yerel Ekonomi	18
	Turizm ve Hizmetler, Tarım Ürünleri ve Konfeksiyon, Halk Sanatları	
	Doğa ve Çevre	22
	Sahiller, Flora ve Fauna, Habitat	
	Etkinlikler	26
	Gastronomi, Yürüyüş, Tırmanma ve Mağaracılık, Su sporları, Kültürel etkinlikler ve Festivaller, Tarihi Eserler ve Müzeler	
	Faydalı Bilgiler	32
	Devlet Daireleri telefonları	

Giriş

Doğu Ege'de, Batı ile Doğu sınırında, Samos, sırlarıyla tanıştırmak için ziyaretçileri içtenlikle bekler. Dağlık, gizemli ve aynı zamanda misafirperver, antik çağlardan beri meşhur olan Samos büyüklük açısından sekizinci en büyük Yunan adasıdır. Muhteşem bir kıyı şeridi ve eşsiz sahilleriyle, ormanlar, bağlar ve antik zeytin alanlarıyla yemyeşil doğal manzarası ve dağ kıyılarına serpilmiş birbirinden güzel küçük köyleri vardır.

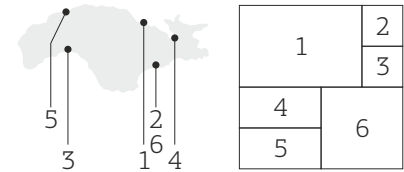
Parlak tarihi ve canlı gelenekleri, kültürel etkinliklerin çeşitliliği, misafirperver yerlileri, enfes yerel ürünler ve özel mutfağı aklınızı başınızdan alacak.

Samos'un Genel Tarifi

Samos Türk sahillerine en yakın Yunan adasıdır. Avrupa ile Asya'yı ayıran 1.300 metrelik mesafe antik dönemden itibaren "Eptastadios Porthmos" (Yedi aşamalı boğaz) olarak bilinir. Kuzeybatısında Chios adası, batısında İcaria, güneybatısında Furni Korseon adacıklar kümesi ve güneyinde Onikiadalar bulunmaktadır.

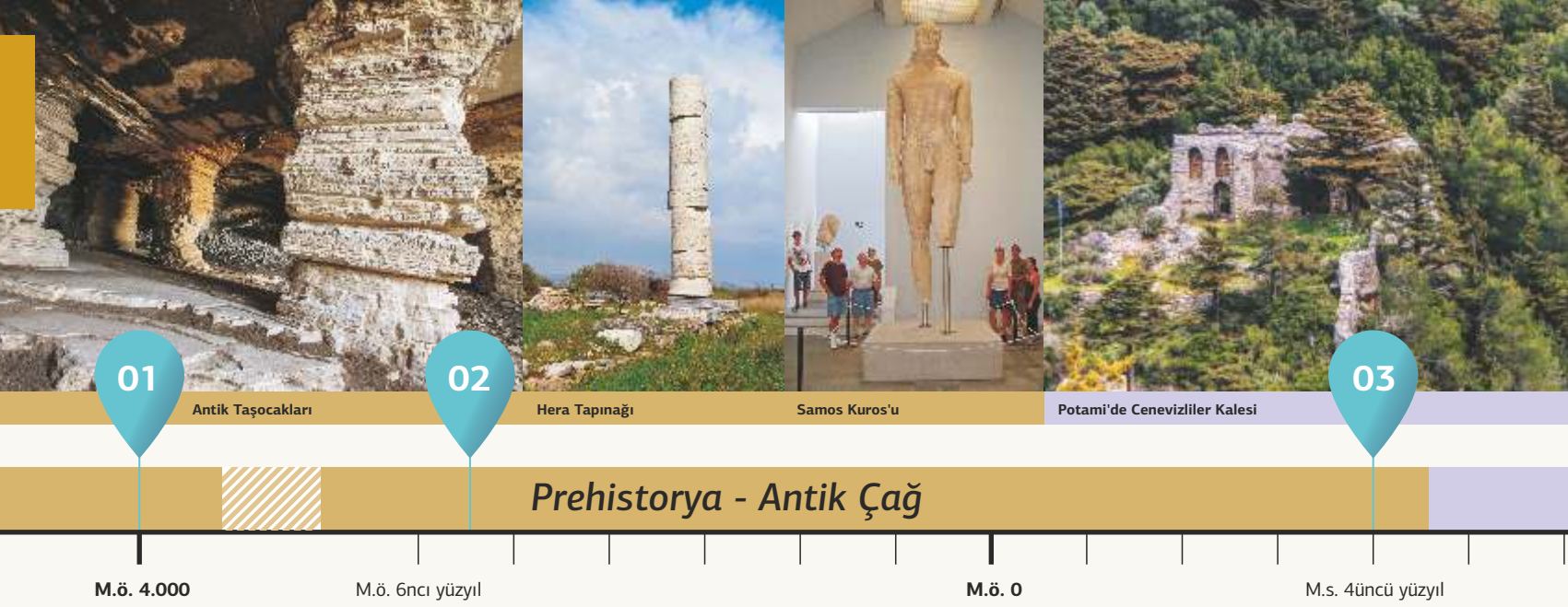
Ada belediyesinin idari merkezi Samos (Vathi) şehridir. Karlovasi ikinci büyük şehir merkezidir ve Aegean Üniversitesi Fen Fakültesi burada bulunmaktadır. Pitagorio adanın tarihi bir belediyesidir çünkü Samos antik kenti burada kurulmuştur. Marathokampos, görkemli Kerki dağının eteklerinde bulunan, büyüklük açısından dördüncü kasabadır. Yoğun yerel karaktere sahip toplam 33 büyüklü küçük köy ile birçok küçük belde, ada sahillerinden iç kısımlarına kadar yayılmaktadır. İç kısımda ayrıca iki dağ kümesi, Karvounis (1.153 metre) ve Kerki (1.443 metre) hakim konumdadır.

Samos antik dünyanın önemli şahsiyetlerinin doğum yeridir: filozof Epikuros, güneş merkezi teorisi Aristarhos ve aynı zamanda büyük filozof ve matematikçi Pisagor. Herodot ile Ezop adada uzun süre yaşamışlardır, ayrıca mitolojiye göre, Tanrıça Hera Samos'ta doğmuştur.

1. Lemonakia sahil ve arka fonda Kokkari
2. Pitagorio Kalesi Arkeoloji alanı
3. Marathokampos Koyu
4. Ano Vathi ve Samos şehri
5. Karlovasi panoramik görüntüsü
6. Pitagorio, günün son ışığında

Tarih

01 Antik çağda Samos'un, "Parthenia", "Melanfilos", "Driusa", "Dorissa", "Anthemis", "Kiparissia", "İmvrasia" gibi birçok ismi vardı. "Samos" adını ilk kralı Agkaios tarafından aldığı düşünülmektedir. Araştırmacılara göre, adının etimolojisi "sama" fenike kökeninden gelmektedir ve hakim olan dağlık kümeleri ifade eder. Samos'ta ilk yerleşik izleri M.ö. 4.000'li yıllarda tespit edilmektedir. İlk mukimleri Pelasgos kavimlerine ait idi ve adada tanrıça Hera'ya tapma gelenceğini getirmişlerdir. Pelaglar ve Karların yerini, bugünkü Kefalonia adasından gelen Lelegler kral Agkaios liderlerinde almıştır.

02 Samos denizcilikte büyük güç teşkil etmiştir ve Ege'nin en önemli ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Son derece hızlı gemileri, biremeli "Samaines"lerle meşhur şarapları ve seramiklerinin ticareti yayılmıştır. Ada özellikle Polikratis tiranlığı döneminde (M.ö. 532-522) refah dönemini yaşamıştır ve dönemde Evpalinio Hendeği, Samos antik kenti limanının inşası, "Polikratis Surlarının" genişlemesi ve görkemli Hera Tapınağının yeniden inşası gibi büyük eserler yaratılmıştır.

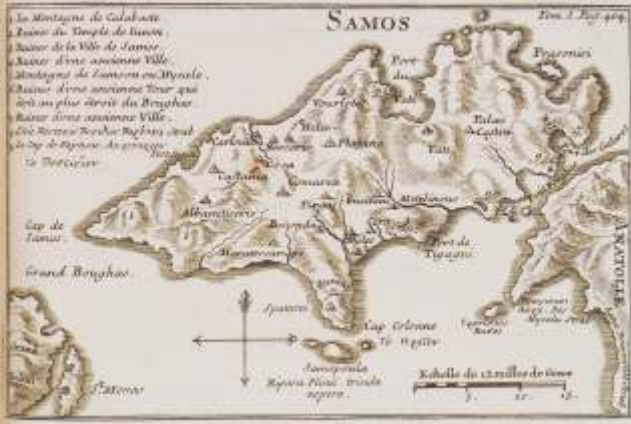
03 Atina, Samos'un sürekli artan gücünden tehdit edildiğini hissederek, adaya karşı seferler düzenlemiştir ve Periklis liderliğinde adanın filosunu mahvetmiş ve sakinlerini kontrolü altına almıştır. Uzun bir gerileme dönemi takip etmiş, Büyük İskender yıllarında biraz azalmış, ancak

Roma hakimiyeti döneminde tekrar hızlanmıştır. O dönemde ada Romalı askerlerin yazlığı haline gelmiştir, hatta Antonios ile Kleopatra da burayı tatil için tercih etmişlerdir. M.s. 4üncü yüzyılda Samos Bizanslıların hakimiyetine geçmiş ve 1204 yılında İmparatorluğun çöküşüne kadar da onların elinde kalmıştır. Bizans yıllarında hayatın sosyal ve ekonomik yaşamı duran seyretmiştir. Manastırlar ve nüfusu korsan saldırılarına karşı korumak için kuleler inşa edilmiştir.

04 14üncü yüzyıl ortalarında Cenevizli Justiniani, Chios'ta devlet kurmuşlar ve İmparator İoannis Paleologos'un antlaşması ile Samos da dahil olmuştur. İstanbul'un fethinden sonra Cenevizliler Sultana iktidarlarını tanıtmayı başarmışlardır ve 1479'da Chios'tan kovuluncaya kadar buradaki hakimiyetleri sürmüştür. Samos sakinleri onların peşine düşmüştür ve sonuç olarak adanın nüfusu o kadar azalmış ki, sonunda Samos'un ıssızlaşması sözkonusu olmuştur.

05 16ncı yüzyılın sonlarında Osmanlı filosu amirali Kılıç Ali Paşa, filosuyla İreo bölgesine yaşamış ve Nikolaos Sarakinis tarafından adanın tarihini öğrendikten sonra, Sultan Süleyman'dan yerleşme izni istemiş ve aynı zamanda eski yerlilerin halefleri veya Yunanistan'ın başka yerlerinden gelen yeni ada sakinleri için önemli imtiyazlar sağlamıştır.

06 O dönemde, Saray temsilcisi tarafından denetlenen özerk yönetim sistemi kurulmuştur. Kilise ruhani birleştirici unsur rolü oynamıştır. Ticaret, ulusal idealler ve Fransız İhtilali fikirleri adada burjuva sınıfının oluşmasına ve 1807 yılında "Karmanioles" ihtilal hareketinin belirmesine

Samos 1717 haritası (Tournefort)

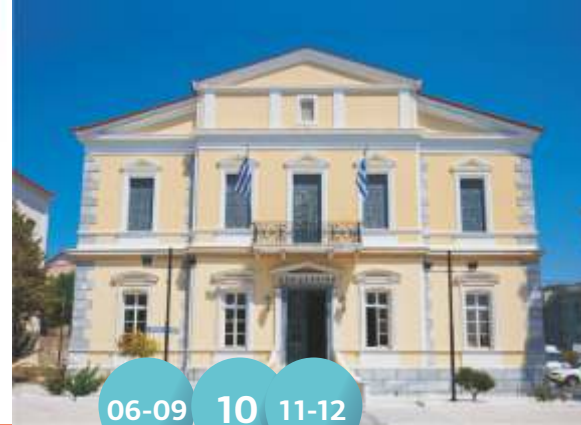
18nci yy Samoslu kadını

Hegemonya Amblemi

İhtilal Bayrağı

Samos Belediyesi

04

05

06-09

10

11-12

Ortaçağ

Hegemonya

Yakın Tarih

M.s. 1000

M.s. 15inci yüzyıl

M.s. 2000

katkıda bulunmuşlardır. Bunlardan 1821 Samos ihtilalinin lider ekibi çıkmıştır, liderleri ise Likourgos Logothetis olmuştur.

Samoslular yerel rejim kurmuşlardır ve Ulusal Kurullara katılmışlardır, ancak özerkliklerini savunmuşlardır. Aynı zamanda Osmanlı filosunun adayı ele geçirmek için 1821, 1824 ve 1826 yıllarındaki üç denemesini geri püskürtmüşlerdir.

07 Londra protokolü ile (1830) Samos yeni Yunan Devleti sınırları dışında kalmıştır ve bağımsız "Samos Devleti" kurulmuştur. Özerk "Hegemonya" olarak tanınmıştır, Sultan'ın boyunduruğundaydı ve başında Saraya bağlı ve otokratik bir iktidar süren hristiyan bir görevli vardı. Samoslular Meclisi, Samos köylerinin vekilleri tarafından seçilmekteydi ve yasa koyucu iktidar rolüne sahipti.

08 "Analitik Harita"nın (1850) yürürlüğe girmesiyle, gerçek bir özerkliğin temelleri atılmıştır. İdari sistem yerleşmeye başlamıştır, devlet daireleri örgütlenmiştir, kamu projeleri gerçekleştirilmiş, okullar kurulmuştur. Başkent nihai olarak Hora'dan Vathi Limanına taşınmıştır.

09 19uncu yüzyılın sonlarından itibaren Samos muazzam bir ekonomik ve siyasi gelişim göstermiştir. Ticaret, denizcilik ve sanayi, özellikle tabaklama, tütün sanayi ve şarapçılık alanlarında gelişmiştir. Eğitimin gelişmesine büyük önem verilmiştir ve buna yönelik Pithagorio Gymnazyumu ve Yüksek Kız Okulu, Karlovasi'de Ticaret Fakültesi ve başkentte Meslek Fakültesi gibi okullar açılmışlardır.

10 Samos 1912 yılına kadar hegemonya statüsünde kalmıştır. Themistoklis Sofoulis liderliğinde yaptığı ihtilalle Samos 11 Kasım 1912 tarihinde Yunanistan ile birleşmesini ilan etmiştir. 1922 yılına kadar Samoslular Mikrasya ile sıkı bağlar korumuşlardır. Mikrasya felaketinden sonra adaya birçok göçmen yerleşmiştir ve böylece yeni bir kültürel kimliğin oluşumuna katkıda bulunmuşlardır. Tütün sanayi ve tabaklama büyük gelişim göstermiştir ve 1934 yılında Samos Şarapçılık Kooperatifleri Birliği kurulmuştur.

11 1941 yılında Samos İtalyanlar tarafından işgal edilmiştir, dağlarında ise güçlü bir direniş hareketi gelişmiştir. Eylül - Kasım 1943 döneminde geçici olarak serbest kalan ilk Yunan toprağı olmuştur. Başkentte ve sahil şehirlerinde büyük tahribatlara yol açan kuvvetli bir bombardımandan sonra, ada nazi işgaliyle tanışmıştır. 1944 yılında özgürlüğüne kavuşmuş, ancak 1946'dan 1949'a kadar Samos iç savaşın zorluklarını yaşamıştır.

12 İç savaşta takip eden zor yıllarda birçok Samoslu özellikle Avustralya ve Amerika'ya göç etmiştir. 1950'li yıllardan sonra Samos yeniden kurulmaya başlamış, 1960 sonrasında ise turistik ve konut gelişimi takip etmiştir. 1987 yılında Karlovasi'de Aegean Üniversitesi Matematik Bölümü kurulmuştur.

Son yıllarda turizm ve hizmet tedariki sektörlerinde gelişmeler kaydedilmektedir, ve yine yakın zamanda özellikle organik üretimde kaliteli yerel ürünleriyle birincil sektör yükseliştedir.

Kùltür

Antik çağlardan beri kùltür merkezi olan Samos sanatın bütün alanlarında kaydadeğer zenginlik sergilemektedir. Arkeoloji Müzelerinde önde gelen eserlere rastlanmaktadır, Pithagorio, Hera Tapınağı İraion ile UNESCO'nun Dünya Kùltürel Miras Eseri teşkil etmektedirler. Samos şehrinde Arkeoloji Müzesi, Kilise müzesi, Tarihi Arşiv, Şarap Müzesi ve Merkezi Devlet Kütüphanesi mevcuttur. Ayrıca Mitilini'de Fiziki Tarih Müzesi, Dimitrios Kùltür Vakfının Folklor Müzesi, Pithagorio Yeni Arkeoloji Müzesi, Tabaklama Müzesi ve Karlovasi'de Folklor Müzesi bulunmaktadır, ve birçok köyde daha küçük folklor ve tarih müzeleri vardır.

Samos'un çağdaş kùltürü mimarisinde, mükemmel kiliseleri olan geleneksel beldelerinde, görkemli konaklarında ve önde gelen devlet binaları ile tabaklama ve türün fabrikalarında görülebilmektedir.

Mimari

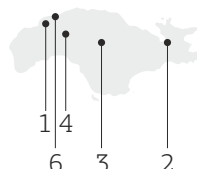
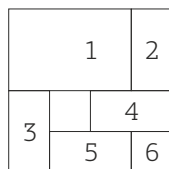
Yerel mimari gelenekten öğeler kullanmaktadır, ayrıca konfeksiyon, ticaret ve turizmi de önemli etki yaratmıştır. Enfes neoklasik binalar adanın özellikle iki büyük şehir merkezi Vathi ve Karlovasi'de görülebilmektedir. Köylerin çoğunda yerel özellikleri olan güzel örneklerle rastlanabilir. Bütün adada bulunan kiliseler, manastırlar ve kır kiliseleri Bizans ve Bizans sonrası mimarisinin karakteristik yapılarıdır. Kuleler, kaleler ve sur çalışmaları az fakat kaydadeğerdir.

Geleneksel Samos mimarisi olumlu iklim koşullarını ve doğal yapı malzemelerinin bolluğunu değerlendirerek bio-iklim tasarım özellikleri olan binalar yaratmaktadır. Mimari unsurların zenginliği Yunanistan, Anadolu ve Avrupa geleneği ve kùltürünün birleştirilmesine bağlıdır. Özellikle modern tarzın çağdaş etkileri Samos'ta 1960'lı yılların sonlarından itibaren boy göstermiştir.

Müzik

Filozof ve matematikçi Pisagor önde gelen müzik üstadı olmuştur ve kendisi müzik teorisini ve kozmik cisimlerin "müzikal uyumunu" bilimsel dayanağa oturtmuştur. Aynı dönemde yaşayan lirik şairler Anakreon ve İvikos, Polikratis tiranının avlusunda yaşamışlardır. Helenistik yılların Samoslu şairleri arasında, büyük iamb ustası Aeschion veya (Aeschion) ile lirik şair İdili'nin oğlu İdilos bulunmaktadır.

Modern müzik şahsiyetleri arasında, Samos marşının yaratıcısı ve İhtilal şairi Georgios Kleanthis (1801-1839), Yunan Milli Okulunun fikir babası ve ilk yaratıcısı, besteci Manolis Kalomiris (1883-1962) ve Atina Konservatuarı ile Atina Devlet Orkestrası müdürlüğü yapan piyanist Aris Garoufalis (1942-2013) bulunmaktadır. Günümüzde festivaller, sanat oluşumları, amatör gruplar, korolar ve filarmoni ekipleriyle birçok müzik tarzı mevcuttur.

1. Potami'de Agios Nikolaos
2. Ano Vathi geleneksel beldesi
3. Karvuni'nin tepesinde Profitis İlias kilisesi
4. Profitis İlias Manastırı
5. Tiyatro gösterisi, Eugene O'Neill eseri.
6. Karlovasi'de neoklasik konak

Tiyatro

Adada tiyatro yaratıcılığı 2.500 yıl öncesine dayanır. Antik trajedilerin en önemli sahne yazarı olarak Samoslu Agatharhos anılmaktadır, ki kendisi resim ve sahne yazarlığında geleceğin tekniklerini denemiştir.

Yakın tarihte normal yaşamla bağlantılı tiyatro oyunları yaratılmıştır,  rneğin Karnavalda canlandırılan Kadi geleneği gibi. Çağdaş tiyatro yaşamında çeşitli amatör topluluklar dikkat çekmiştir. 1985 yılından beri kaliteli oyunlar sahneyen Samos Tiyatro Grubunun farklı bir yeri vardır. Ege Amatör Tiyatro Toplulukları Federasyonu  yesi olan grup birçok kez Yunanistan çapında ödül almıştır. Adada Ege amatör topluluklarının üç kez toplantısı gerçekleşmiştir ve her yaz birçok tiyatro grubu Pithagorio Antik Tiyatrosunda, Ano Vathi'deki Ay Giannaki tiyatrosunda ve özellikle açık hava mekanlarında oyunlarını sergilemektedir.

Dans

Samos'ta dansın tarihi tanrıça Hera'nın ritüelleriyle başlar. Antik Yunan sanatında ritimlerin ve hareketlerin canlandırılması adanın zengin dans kültürüne taşınmıştır. Bugün geleneksel ve modern danslara karşı olan büyük ilgi yerel dans derneklerine olan yüksek sayıdaki katılımla ifade edilmektedir.

Samos'ta yerleşik bir dans topluluğu mevcuttur ve yıllık dans festivalleri ve etkinlikleri organize edilmektedir. Klasik bale, jazz, modern dans yerel okullarda öğretilmektedir, ayrıca Edward Truitt, Bruno Caverna ve Daniel Lommel gibi, dünyaca meşhur sanatçılarla seminerlere ev sahipliği yapılmaktadır.

Görsel sanatlar

Samos'ta görsel sanatlar özellikle azizlerin resimleri, resim, fotoğraf ve heykeltıraşılığa yoğunlaşmaktadır. En önemli modern sanatçılar arasında azizlerin ressamı Ioannis Sitaras, ressam ve heykeltıraş Aristotelis Solounias, ressamlar Konstantinos Evrigenis ve Nikos Kipreos, ayrıca fotoğrafçı Emmanouil Koupe Kalomiris yer almaktadır.

Yerel Mutfak

Samos gastronomisi yerel geleneklerle taze ürünleri ve Batı ile Anadolu'dan etkileri yaratıcı bir şekilde birleştirmektedir. Yerel mutfak özellikle sebze, deniz mahsulleri ve et yemekleri içerir ve bunların her zevke hitap edecek birçok değişik ilginç versiyonunu sunar. Birkaç karakteristik yemek tarifi: Pirinç ve dereotuyla doldurulmuş taze asma yaprağı - meşhur "dolmadakya" (veya yerliler için "yaprakya"), yoğurt eşliğinde. Sevgiyle yoğurulmuş krepler, üstüne keçi peyniri veya bal eşliğinde. Patlıcana sarılmış kuzu, fırında hafif ateşte pişmiş, domates soslu ve kırmızı şaraplı. Taze domatesli nohut köftesi veya naneli peynirli kabak köftesi. Elde açılmış yufka ile, bal kabağı, feta peyniriyle doldurulmuş, tar nlı, meşhur Samos börekleri. Kömürde deniz ürünleri, yaban otları ve yağ limon sosu eşliğinde.

şarapta pişirilmış ahtapot, tatlı Samos şarabı ve soğan eşliğinde. Yerli keçi, pirinç ve otlarla doldurulmuş, taş fırında pişirilmış.

Yerli mezelere çok ödüllü, baskın moshato  z m  meyve kokusuna sahip Samos şarapları eşlik etmektedir. Samos rakısı, "suma" ve distilasyonlar enfes şekilde mezelere eşlik ederler veya serinletici aperitif oluştururlar. Yerel pastacılıkta, sevgiyle ve Samos topraklarının meyve çeşitleriyle yapılmış reçellerin farklı bir yeri vardır. G zlemelerin ("diples" veya "katmer" olarak bilinirler), ceviz ve bal eşliğinde sunulur. Mustalevria, kokulu üzüm kreması, tar n ve susamla yapılmaktadır.

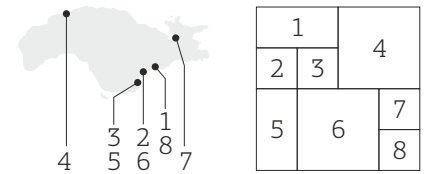
Festivaller

Adada, özellikle yaz aylarında, ünlü sanatçıların katıldık  birçok kültürel etkinlik düzenlenmektedir.

"İrea - Pithagoria" festivali, tanrıça Hera onuruna antik ritüellerin canlandırılmasıyla başlar ve müzikal etkinlikler, faaliyetler ve ilginç konferanslar eşliğinde gerçekleşir.

"Ireon Music Festival", her Ağustos düzenlenen    günlük canlı modern Yunan ve yabancı müzik etkinliği, Vasilis Papakonstantinou, Sokratis Malamas, Locomondo, Stranglers, Stereo Mcs, Peter Hook gibi ünlü sanatçıların sahne almasıyla geleneksel hale gelmiştir.

"Young Artists Festival" antik Pithagorio tiyatrosunda gerçekleşmekte olup, Schwarz vakfının desteğiyle yürütülmekte ve bizleri bütün dünyadan kaydedeğer sanatçıların yer aldığı büyülü müzik dünyasına götürmektedir.

1. Klasik müzik konseri, Pithagorio Antik Tiyatrosu
2. Modern dans, Dimitrios Kültür Vakfı Tiyatrosu
3. Ireon Music Festival
4. Rock müzik konseri, Karlovasi
5. Ireon Music Festival
6. "İrea - Pithagoria" Festivali
7. Ay Giannaki açık hava tiyatrosunda geleneksel dans festivali
8. Tiyatro gösterisi, Pithagorio Antik Tiyatrosu

Şehir Yaşamı, Köyler ve Beldeler

Şehir merkezleri

Samos: Samos şehri, Vathi körfesi etrafında amfiteyatral şekilde kurulmuş olup, Hegemonya döneminden beri adanın başkentidir. Belediye sarayı Samoslular eski meclisinin restore edilmiş binasında barınmaktadır, bir yanında arkeoloji Müzesi, diğer yanında Agios Spyridon görkemli kilise binası bulunmaktadır. Şehri neoklasik ve geleneksel binalar süslemektedir. Pithagora meydanı ile rihim ve Samosluların yiğitliğinin sembolü, karakteristik aslan heykeli, şehir yaşamının belli başlı merkezidir.

Karlovasi Parlak geçmişe sahip bir şehirdir, kademeli ekinlerin yerini yoğun çam ormanlarına bıraktığı yemyeşil dağ eteklerinde kuruludur. Eski, Yeni ve Orta Karlovasi, Liman ve Koydan oluşmaktadır. Karlovasi'de Aegean Üniversitesinin Fen Bilimleri Fakültesi bulunmaktadır. Zengin eski konaklar ve gösterişli kiliseler, gelenekle iş hayatının, yeni ile eskinin bir arada bulunduğu bir şehir imajı yaratmaktadır.

Ano Vathi: Adanın en eski yerleşim yerlerinden biridir, birbirinden güzel evler, kaldırımlar, pitoresk meydanlar ve birçok kilisesiyle, büyük derecede geleneksel karakterini korumaktadır. 1799 yılına ait "Ay Giannaki" iki bölme- li kilisesi ve aynı ismi taşıyan ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yapan açık tiyatro karakteristik bir çekim merkezidir.

Pithagorio: Samos antik kentinin harabeleri üzerine inşa edilmiş, bir zamanlar fakir bir balıkçı köyü, günümüzde ise adanın en popüler kozmopolit sayfiye yeridir. Önemli arkeolojik bulguları sayesinde UNESCO tarafından Dünya Kültürel Miras Eseri olarak nitelendirilmiştir. Sahiller, restoranlar, kafeler, gece hayatı, kayıkla günlük turlar ziyaretçileri çeken unsurlardır. Liman ve yanındaki marina büyük küçük birçok tekneyi barındırır. Onikiadlara deniz yolculuğu da buradan başlar.

Marathokampos: Kerki'nin eteklerinde, güzel taş yapılı evler ve dar sokaklarıyla 17nci yüzyılın başlarına dayanan tarihi öğeleri korumaktadır. Marathokampos'un sahil bölgeleri Ormos ve Kampos'tur.

Köyler ve Beldeler

Kuzeydoğu Samos

Kokkari: Pitoresk bir balıkçı köyünden, enfes plajları olan, çok talep gören bir turistik bölgeye dönüşmüştür. Köyü çevreleyen yemyeşil yamaç- larda, çam ormanları ve üzüm bağları arasında şahane yürüyüş patikaları korunmaktadır. Bölgede Samos orkidesi yetişmektedir.

Vurliotes: 16ncı yüzyıla dayanan dünyalar güzeli bir dağ köyüdür. Köyün biraz dışında Samos'un en eski manastırı olan Panagia Vronta Manastırı bulunmaktadır. Çam ormanları ve ekinler arasından geçen toprak yol yükseklerle, Ampelos dağının (Karvunis) tepesinde son bulmaktadır.

Agios Konstantinos: Balıkçı barınağı ve turistik altyapısı olan sahil beldesidir. Doğu yamaçlarında, çınar ağaçlarıyla dolu küçük koyaktan özel yürüyüş yolları başlamaktadır.

Manolates: Yoğun yerel renge, pitoresk mahallelere ve büyüleyici manzaraya sahip bir köy. Yerli ve yabancı sanatçılardan oluşan küçük bir koloniyev sahipliği yapmaktadır, ayrıca harika lokantaları vardır.

Ampelos: Yaklaşık 300 metrede amfiteyatral şekilde kurulmuş, Ege denizine eşsiz bir manzarası olan bir köy. Yemyeşil ağaçlık bölgede keşif yapmaya götüren birçok patika buradan başlar.

Stavrinades: Bol kaynağı olan, akarsular ve ormanlarla çevrili küçük, dağlık bir köy.

Paleokastro: Bölgedeki eski kalenin kalıntılarından dolayı bu adı almıştır (Paleokastro = Eski Kale). Küçük meydanlarındaki lokantalar yüksek sayıda müdavimin çekim merkezidir. Yakınlardaki sahil beldeleri Kerveli, Posidonio, Klima ve Psili Ammos, yakın olan Türkiye sahillerine manzara eşliğinde küçük sakin plajlara ve deniz mahsulü mezeler sunan küçük lokantalara sahiptir.

Güneydoğu Samos

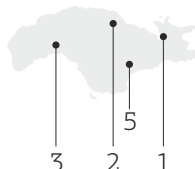
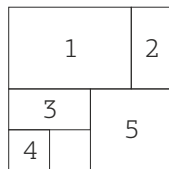
Mitilini: Birçok kilisesi ve kır kilisesi bulunan bir ovada, amfiteyatral bir şekilde kurulan kasaba. İlgi çekici sergi parçaları bulunan Fiziki Tarih Müzesi burada bulunur. Büyük meydandaki lokantalar ve kahvehaneler daima yerli ve ziyaretçilerle dolup taşar. Açık hava sineması, müthiş bir bahçe içinde yaptığı film gösterileriyle sizleri zamanda yolculuğa götürecektir.

Hora: Adanın eski başkenti. Eski Mitropolis, çeşmeler ve geleneksel çamaşırhaneleri ziyaret etmeye değer.

Myli: İmvrastos nehrinin kıyılarında, adanın en eski yerleşim yerlerinden biridir. Narenciye ağaçlarıyla çevrilidir. Güneyinde, İraion'a giden yolda 16ncı yüzyıla ait olan Sarakini Kalesine rastlarsınız.

İraion: Tanrıça Hera'nın antik tapınağından adını alan sahil beldesidir. Güzel kumsalında birçok lokanta ve kafe bulunur.

Mavratzei: Ampelos dağına patikaları bulunan, doğaseverlerin tercih ettiği bir köy. Çömlek yapım atölyeleriyle meşhurdur. Timios Stavros Manastırı çok yakında bulunmaktadır.

1. Kuşbakışı Vathi
2. Vurliotes köyünde bir mahalle
3. Bulutlu Kerki dağının önünde Marathokampos
4. Bir yan kapıda halka
5. Myli köyü

Kumaradei: Adını, bölgede yetişen kocayemişlerden (Kumaro) almıştır. Eskiden Samos'un en çok zeytinyağı çıkaran köylerinden biriydi. Güneydoğusunda Megali Panagia Manastırı bulunmaktadır.

Pirgos: Amfilissos nehri kıyılarında kurulu ve ünlü kekik balıyla bilinen büyük köy. Dar, taş döşemeli sokaklarında pitoresk kahvehaneler ve lokantalar bulunmaktadır.

Mesogio - Pandrosos: Çam ormanları ve üzüm bağları arasında, 600 metre yükseklikte iki küçük komşu köydür. Bir zamanlar Arvanites olarak bilinmekteydi.

Pagondas: Amfitiyatral şekilde kurulu, üzüm bağları ve zeytin ağaçlarıyla çevrilidir. Güzel meydanı ve küçük folklor müzesi çekim alanıdır.

Spatarei: Güney Samos'un "balkonu", Onikiadalara kadar uzanan manzaraya sahiptir. Sokaklarında dolaşmaya ve Taksiarhis Mihail üç bölmeli bazilika tarzı kilisesi ile 1931 yapımı ilkokulunu ziyaret etmeye değer.

Egzotik Psalida sahiliyle **Samiopula adacığı** Samos'un en güney sahillerinden 850 metre uzaklıkta olup, Pithagorio ve İraion'dan küçük kayıklar ile erişilebilir konumdadır.

Kuzeybatı Samos

Platanos: Yüksekte Karvuni'de, ormanlarla kademeli bağlar arasında kurulu, görkemli Kerki dağına manzarası olan bir köy. İlkokulu, eski evleri, çeşmeleri ve çamaşırhaneleri halk mimarisinin enfes örnekleridir. Pitoresk meydanı, misafirperver kahvehaneleri ve lokantaları hayat doludur.

İdrussa: Bol akar suları ve güzel taş yapı evleriyle meşhurdur. Ziyaretçinin 18inci yüzyıla ait Aghi Athanasios ve Kirillos Kilisesini görmesi gerekir.

Kontakeika: Bol üzüm bağları ve mükemmel manzarası olan bir köy. Doğusunda, sarp bir yamaçta 650 metre yükseklikte "Kastrovuni" mevkiinde Bizans yerleşim yerinin harabeleri bulunur. "Agios Nikolaos" veya "Limanaki" limanı ile küçük plajı, kır kilisesi ve deniz mahsulleri olan küçük lokantası vardır.

Konteika: Dinlenmek için ideal serin meydanı olan, ormanlar ve ekinlerle çevrili küçük bir köy.

Aghi Theodori: Yemyeşil bir dağ geçidi, çamlık bitki örtüsü içinde saklı küçük güzel bir köy.

Lekka: Yemyeşil bir bölgede kurulu, meydanından Ege denizine ve Karlovasi'ye büyüleyici manzarası olan bir köy. Eski dönemlerin rengini korumuştur.

Kastania: Kerki'nin eteklerinde, zengin bitki örtüsü, üzüm bağları ve akar suları olan pitoresk bir köy.

Kosmadei: Yükseklerde, Kerki'de, güzel manzaralı köy. Buradan ormanın içinden Kakoperato geçidine giden yol başlar ve burada mağarası ile küçük kilisesi bulunan Panagia Manastırına rastlarız.

Kuzeybatı Samos bölgesinde birçok küçük ancak pitoresk belde bulunmaktadır: **Tsurlei, Nikoludes, Surides, Sakuleika, Sevasteika.**

Güneybatı Samos

Kumeika: Tepelerin arasında kurulu, asırlık çınar ağacı olan çok güzel bir meydanı, geleneksel çeşmeler ve küçük bir kahvehanesi bulunan bir köy.

Skureika ve Neohori: dar sokakları ve güzel mahalleleri bulunan küçük komşu köyler. Bölgede Velanidia, Balu, Perri ve Pefko beldelerine rastlarız. Bu huzurlu, sahil beldelerinde özel plajlar ve güzel lokantalar bulunmaktadır.

Marathokampos Koyu: Sahil kenarında eski bir balıkçı köyü, bir zamanlar "Yalos" olarak bilinen limanda küçük lokantalar vardır. Marinası, balıkçı barınağı ve küçük bir geleneksel gemi yapım sanatı müzesi vardır.

Votsalakia: Aynı ismi taşıyan sahil boyunca turistik olarak gelişmiş bir bölgedir, arkasında ise görkemli bir şekilde Kerki dağı görülmektedir.

Kallitheia: İkarıa'ya bakan muhteşem manzarası olan ve Samos'un en güzel gün batımlarından birine sahip köy. Daha yükseklerde, sık bitkili bir yamaçta Panagia Makrini kilisesi olan mağara bulunmaktadır. Agios İsidoros koyunda Samos'un en eski batık gemilerinden birine rastlarız.

Drakei: Adanın en uzak köyü, Kerki'nin yemyeşil, kayalık yamacında kuruludur. Manzarası Türkiye sahillerinden İkarıa'nın Drakano burnuna kadar uzanmaktadır. Adını da aldığı tahmin edilen antik gözlem bölgesi bulunmaktadır.

Gelenek ve Görenekler

Gelenek adanın sosyal yaşamının canlı bir parçasıdır. "Yortu" olarak adlandırılan, dini yortuların ariferi boyunca devasa kazanlarda pişirilen ve dini ayından sonra ikram edilen yemek özel bir gelenektir. Temel hammadde soğanlı keçi etli buğdaydır. Bunun bir versiyonu, buğdayın çekilmediği, ancak dövülmüş olarak kullanıldığı "keşkek"tir.

Karnaval döneminde birçok köyde Kadi geleneği canlandırılır ve başka bir çağın gösterileri vasıtasıyla gündemi hicveder. Paskalya'da Marathokampos'ta "Ovides" geleneği süregelmektedir. İlkbahar başlarında, genç kızlar ve erkeklere hitap eden büyük bir açık hava salınacağı olan "Sanidokla" canlandırılır. 23 Haziran'da Ay Yani Klidonas'ta büyük ateşler yakılır ve gençler alevlerin atlarlar.

Yüksek katılımı olan birçok panayır düzenlenir; canlı müzik, danslar, mezeler ve bol Samos şarabı hakimdir bu panayırılarda. Özellikle yerel geleneklerden ve geleneksel ürünlerden esinlenmişlerdir. Bunlara bazı örnekler vermek gerekirse, Mitilini ve Platanos'taki "Gözleme Yortusu", Myli'deki "Portakal Yortusu", Kumeika'da "Soğan Yortusu", Kastania, Pandrosos ve birçok dağlık köylerde "Suma Yortusu", Pirgos'ta "Kivelomagiremata", Mesogios'ta Mustalevria Yortusu" vs.

1	2
	3
4	5
	6

1. Ano Vathi Beldesi
2. Ay Giannakis ve Vathi körfezi
3. Geleneksel fırın
4. Karlovasi'de neoklasik bina
5. Kızartma tekir
6. Peynirli geleneksel gözleme

Dini Yaşam

Din, Samos'un karakterinin, tarihinin ve sosyal yaşamının ayrılmaz bir parçasıdır, çünkü daima temel manevi halka olmuştur.

Manastırlar, Kiliseler, Kır Kiliseleri

Adanın her yeri kır kiliseleri, vakıf arazileri ve manastırlarla doludur; bunlar 16ncı yüzyıl ve sonrasına aittir, ayrıca 11inci yüzyıla ait kilise binaları da mevcuttur. Bunların en önemlileri:

Agia Zoni Manastırı, 1695 yılında inşa edilmiştir. Vlamari vadisinde bulunmaktadır, 17nci yüzyıl duvar resimleri, ahşap oymalı templosu ve patrikhane evrakı ile değerli gereçleri olan ilgi çekici bir kütüphanesi vardır.

Zoodohu Pigis Manastırı, 18inci yüzyıl ortalarında inşa edilmiştir ve Türkiye sahillerine panoramik manzarası olan yaklaşık 400 metre yüksekliktedir. İç kısmında ziyaretçi hayranlık uyandıran bir ahşap oymalı templo görülebilir, mermer kolonlar ise Milet'deki antik bir tapınaktan alınmıştır.

Panagia Spiliani Manastırı, Pithagorio'nun üst kısmındaki tepede bulunmaktadır. Antik çağlardan itibaren ibadet yeri teşkil eden mağarada aynı ismi taşıyan ve ayazma akan aynı isimli küçük kilise bulunmaktadır.

Timios Stavros Manastırı, Mavratzei yakınlarında. Üç bölmeli bazilika ritminde, kubbeli, 17nci yüzyıl kilisesi. Altın kaplamalı ahşap oymalı minber ve etkileyici rahip koltuğu burada saklanır.

Megali Panagia Manastırı, Kumaradei yakınlarında, 16nci yüzyıla ait mükemmel freskoları ve altın kaplama rahip koltuğu, minber ve 18nci yüzyıl templosu vardır.

Panagia Vrontiani Manastırı, Vurliotes'de. Adanın en eski manastırıdır (1566), kilisesi tek bölmeli kubbeli bazilika ritmindedir. İç kısmında altın kaplamalı, ahşap oymalı templo, görkemli ahşap oymalı koltuk ve karakteristik freskoları vardır.

Agia Triada Manastırı, Mitilini bölgesinde. Adanın en yeni manas-

tırır (1824), mükemmel mermer templosu ve Zoodohu Pigis'in gümüş ikonasına sahiptir. Geleneğe göre antik Samos binasının kolonlarına dayanmaktadır.

Profitis İlias Manastırı, Karlovasi'nin kuzeybatısında, Konteika yolu üstünde. Kilise tek bölmeli ve kubbelidir. Tuğlalarla inşa edilen revak özel bir mimariye sahiptir.

Panagia Sarantaskaliotissa, Kerki'nin güneydoğu tarafında üçü bir kır kilisesi. Sarp kayaya çıkışı olan 320 metre yükseklikte bir mağarada inşa edilmiştir.

Evangelistria Manastırı, Kerki'nin sarp bir yamacında, Marathokampos'un üstünde 700 metre yükseklikte. Samos'un en eski kiliselerinden biri olarak bilinmektedir.

Zoodohu Pigis Kakoperatu Manastırı, ıssız bir geçitte, 600 metre yükseklikte, Kosmadei köyünde.

Panagia Makrini, Kallithea köyünün üstünde bir mağarada inşa edilen üçü bir kır kilisesidir. Yemyeşil bitki örtüsünün ortasındaki bu mağaralarda eskiden keşişler barınak bulurlarmış.

Metamorfosi Potami Karlovasi'de, "Panagia Potamio" (Nehir Meryam Anası) olarak da bilinir. Kayıtlı basit dört köşeli haç tarzı kilise tipine aittir. Kubbeyi tutan mermer sütunlar muhtemelen antik bir eserden alınmıştır. İnşada üç aşama dikkat çeker; Bizans, Ceneviz ve yakın zaman.

Agios Ioannis Eleimonas, Samos'un güneybatı kısmında, Katergo ve Furni adacıklarına manzarası olan pitoresk bir körfezin üstünde bulunmaktadır.

Dini yortular ve panayırılar

Samos'un sosyal yaşamının referans noktaları dini yortularıdır. En büyüğü 6 Ağustos yortusudur; bu yortu esnasında Pithagorio'daki Metamorfosi Sotiros kilisesinde 1824 yılının başarılı deniz muharebesi kutlanmaktadır ve "İsa Samos'u kurtardı" der gelenek. Değişik geleneklere sahip önemli dini yortular: Paskalya, Zoodohu Pigis (17 Nisan), Ay Yanis Klidonas (24 Haziran), Profitis İlias (20 Temmuz), Panagias (15 Ağustos), Panagia Vrontiani (8 Eylül), Timios Stavros (114 Eylül) ve Taksiarhon (11 Kasım)'dur.

1	2	3
4	5	
6	7	8

1. Ano Vathi yakınlarında üç kilise
2. Kiliseden bir detay
3. Ayades bölgesinde Ay Yani kır kilisesi
4. Megali Panagia Manastırı
5. Ay Giannakis
6. Profitis Ilias Manastırı
7. Panagia Vrontiani Manastırı
8. Panagia Vrontiani kilisesi iç kısmı

Yerel Ekonomi

Turizm ve Hizmetler

Samos'ta turizm 1960'lı yıllarda özellikle Pithagorio, Kokkari ve Agios Konstantinos bölgelerinde gelişmeye başlamıştır. 1980'li yılların sonlarına doğru bütün adaya ve özellikle deniz kıyılarına yayılmıştır. Bugün kayda-değer konaklama yerleri bulunmaktadır ve hizmet kalitesi sürekli gelişmekte ve modern tarz ve standartları takip etmektedir.

Turizmin gelişme imkanları büyüktür ve özellikle dağlık köyler ağına, deneyimsel etkinliklere, kültüre, gastronomiye, doğaya ağırlık vererek ziyaretçi çekme amacıyla yeni yatırım planları mevcuttur. Kruvaziyer turizmi, yeni pazarların açılması ve Türkiye sahilleriyle bağlantı kurma konuları gelişim göstermektedir, zira Samos Türkiye'den ziyaretçilerin yeni trendini oluşturmaktadır. Birçok Avrupalı adayı sürekli yaşamak için tercih etmektedir. Yeni taşınmazlara yatırım yapmaktadırlar ve eski binaları restore ederek yerel mimarinin korunmasına katkıda bulunmaktadır.

"Aristarhos Samios" uluslararası havalimanı modern, güvenlidir ve birçok yerli ve uluslararası uçuşlara hizmet verir.

Pithagorio bölgesinde 235 tekne kapasiteli, modern altyapı ve hizmetler sunan **marina** faaliyet göstermektedir. Adanın iki temel limanı, Samos (Vathi) ile Karlovasi limanları merkez ve Kuzey Yunanistan ile (Cyclades, Pire, Selanik, Kavala), ayrıca komşu Türkiye ile bağlantı kurar. Pithagorio limanı Onikiadalar ve Türkiye ile bağlantılıdır. Sahil beldeleri Kokkari, Agios Konstantinos, Marathokampos Koyunda daha küçük limanlar ve tekne barınakları bulunmaktadır.

Tarım Üretimi ve Konfeksiyon

Antik dönemlerde itibaren Samos zengin ve kendine yeten bir ada olmuştur. Buna morfolojisi, toprağın bileşenleri ve zengin kaynakları yardımcı olmuştur. Zengin Samos toprakları farklı kalitede ürünler üretmektedir.

Moshato şarabı, Samos'un menşe tanımı olup, "Samos Moshato Küçük Taneli" üzümünden üretilir, ki bu üzüm kademeli olarak 900 metre yüksekliğe kadar yerlerde üretilir. Zengin aroması ve dolu dolu meyvemsi tadıyla dikkat çeker. Samos şarabı antik çağlardan beri meşhurdur ve mitolojide üzüm bağının tanrı Dionysus'un adaya hediyesi olduğu söylenir. 15inci yüzyıldan itibaren gezginler tarafından adanın başlıca üretim faaliyet olarak tarif edilir. 19uncu yüzyılın sonlarından itibaren uluslararası piyasalar Samos şarabıyla dolup taşar, Katolik Kilise ise Tanrıya Şükran ayini için şarabı tedarik eder. Samos Şarap Üreticileri Kooperatifleri Birliğinin sek ve tatlı şarapları onlarca altın ödül ve yüzlerce taktir almıştır.

Yerli **zeytin alanları** zengin lezzeti, temizliği ve dokusuyla fark yaratan, enfes kalitede zeytinyağı üretirler.

Bal, aromatik bitki ve ağaçların çeşitliliği sayesinde, farklı tadlara, dokuya ve zengin aromalara sahiptir. Ayrıca polen, propolis ve arı sütü üretilmektedir.

Uzo, Samos'un en ünlü geleneksel damıtma ürünlerinden biridir. Özel tadı ve anason aromasıyla fark yaratır. Suma bir diğer geleneksel damıtma ürünüdür ve rakıya benzemektedir. Dağlık köylerdeki aile damıtma evlerinde üzüm posasından imal edilir.

Orkide 1980 yılından beri üretilmektedir ve çeşitleri bütün dünyaya ihraç edilmektedir.

Bitkiler ve uçucu yağlar, üstün kalitede olup adada geliştirilmektedir ve hem iyileştirici özellikleri için hem de mutfakta kullanılmaktadırlar.

Diğer yerel ürünler, dokuma tezgahı üzerindeki dokumalar, yeşil sabun, incir, kuru üzüm, süt ürünleri (peynir ve yoğurt), tarhana, reçeller ve marmelatlar, bahçe ürünleri ve narenciye, balıklar ve deniz mahsulleridir.

1	2
3	4
5	6

1. Samos şarapları
2. Bal üretimi
3. Zeytin toplaması
4. Zeytin alanı
5. Kademeli üzüm bağı
6. Bağ bozumu

Folklor Sanatı

Küçük el sanatları ve gümüş altın yapımında geleneksel folklor sanatının gelişimi, Samos'un paralel ekonomik gelişimiyle birlikte meydana gelmektedir. Yaratılmış olan sanatsal altın ve gümüş takılar tarihi koleksiyonlarda sergilenmektedir ve Samos Kilise Bizans Müzesinde yer almaktadır.

Ayrıca metal sanatı, dekorasyon, ahşap oymacılığı ve taş yontmacılığı ile ilgili yoğun faaliyet görülür, ve bunların enfes eserlerini özellikle eski konaklarda ve kamu binalarında görebiliriz.

Çömlek sanatı antik çağlardan beri bilinir ve gelişmiştir. Özellikle Mavratzei, Kumaradei ve Manolates köylerinde birbirinden güzel seramikler geleneksel ve modern formlarda üretilmektedir. Karakteristik bir vazo meşhur "Adil Kupa"dır ve geleneğe göre, Pisagor bununla eşit muameleyi öğretmiştir. İçinde sınır olarak yivli bir çizgi vardır ve bu çizgi aşıldığı takdirde, tamamen boşalmaz.

Geleneksel Tersanecilik

Tersane sanatı Samos'ta güzel yolculuk yapan "Samaines" gemileriyle antik çağlarda gelişmiştir. Samoslu "kaba çam" popülerdi ve bütün Yunanistan'ın tersanelerine ağaç vermekteydi, yerli gemilerin yapımı için de hammadde oluşturmaktaydı.

Adalılar korsan saldırıları nedeniyle sahillerden uzakta bir dönem yaşamışlardır, ancak tersanecilik 17nci yüzyılda yeniden gelişmiştir. Gemi marangozları enfes tekneler tasarlayıp üretmekteydiler ve bunlara bazı örnekler "karavoskara", "martigo" ve "latinia"dır.

Tersaneciliğin modern yöntem ve malzemelerle gelişimi ahşap tekne yapımı ihtiyacını azaltmıştır. Bugün çok az tersane kalmıştır ve bunlarda özellikle balıkçı tekneleri ve küçük motorlu tekneler tamir edilmektedir.

	1	2	3	
4	5	6	7	8

1. Platanos köyünde geleneksel taş yapı detayı
2. Karlovasi'de tersane
3. Murtia koyunda kayık
4. Manolates bölgesinde üzüm bağı
5. Kır kilislerinde ahşap oymalı templo ve aziz portreleri

6. Bağ bozumu
7. Atölyede çömlekçi
8. Ano Vathi'de ahşap ev detayı

Doğa ve Çevre

Samos eşsiz bir şekilde dağ ile denizi birleştirir. Yoğun bitki örtüsü dantelimsi kumsallara kadar uzanır. Billur gibi suları olan kaynaklar yoğun jeofizik kabartmasını sergiler. Keşfetmek için zaman ayırmaya değer olan farklı bir yer.

Sahiller

Adanın birbirinden güzel sahillerinden belli başlıları:

Kuzey Taraf

Galazio, küçük "gizli" bir plaj, sığ, turkuvaz sulara sahiptir.

Livadaki, sığ suları olan küçük bir körfezde organize plaj.

Mikri ve **Megali Lakka**, ıssız plajlar, patika veya kayak yoluyla erişimi vardır.

Kerveli, çok güzel, rüzgarsız bir körfezde, genelde aileler tercih etmektedir.

Kokkari, turistik ve popüler, çakıl taşı, derin temiz suları ve yoğun dalgaları olan bir plaj. Organizedir ve su sporları ile yaz eğlencesini sevenler tarafından tercih edilir.

Lemonakia, güzel, organize, mavi yeşil suları olan çakıl taşlı bir plaj.

Tsamadu, adanın en güzel sahillerinden biridir, deniz kıyısına kadar varan bitki örtüsü ve Kokkari'ye bakan güzel manzarası vardır. Gençlerin tercih ettiği bir plajdır.

Tsampu, muhteşem, sakin bir plaj, büyük çakıl taşlar ve derin suları vardır.

Avlakia, küçük ve gölgeli, aileler için idealdir.

Kampos ve **Svala**, ıssız, sakin plajlar, büyük çakıl taşları ve dalgalı denizi vardır.

Agios Nikolaos, aynı isimli beldede küçük bir plaj, sakin ve doyasıyla yüzmek için.

Karlovasi Plajı, popüler, sığ suları ve kumu olan, kuzeyden esince büyük dalgalar çıkarır.

Potami, farklı bir güzelliği olan, pastoral bir plajdır, yerli ve ziyaretçilerin en çok tercih ettiklerindendir. Yüksekte hakim olan Agios Nikolaos kır kilisesi ve küçük keşifler için geçidin derinlerindeki küçük şelaleler referans noktasıdır.

Mikro Seitani, derin temiz suları olan çok güzel bir plaj, yoğun bitki örtülü bir patikadan ulaşılır, vahşi, kayalık manzarası vardır.

Megalo Seitani, adanın en ücra ve en enfes güzellikteki plajlarından biri, Kerki geçidinin denize açıldığı noktada. Natura koruması altındadır, denizden veya yürüyüş ile erişimi bulunmaktadır.

Güney Sahilleri

Posidonio, pitoresk bir körfezde, Mikrasya sahillerine bakan küçük bir plaj.

Klima, sakin temiz suları vardır, dinlenme molası vermek için idealdir.

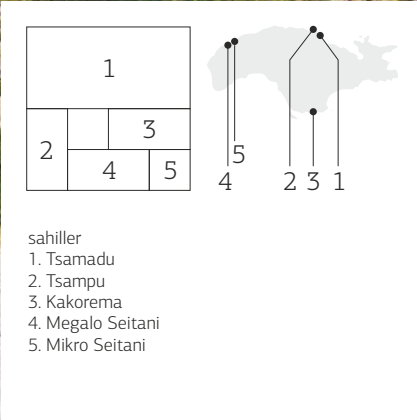
Psili Ammos, çok sığ suları olan, kumsalda oyunlar ve küçük çocukları olan aileler için ideal organize bir plajdır.

Mikali, adanın en büyük plajlarından, birçok noktasında organizedir, kalın beya çakıl taşları ve zümrüt suları vardır.

Pithagorio Plajı, Likourgos Kalesi ile Roma hamamları arasında bulunmaktadır, su sporları ve yaz eğlencesi açısından gençler için popülerdir.

Potokaki, adanın en büyük plajlarından biridir, çeşitli etkinlikler sunar, ancak sakin noktaları da vardır.

Tsopela, ıssızdır, büyüleyen doğal vahşi güzelliği bulunmaktadır, denizden veya toprak yoldan erişime sahiptir.

Perri, enfes güzellikte, ıssız plaj.

Balos, büyük, çakıl taşlı plaj, derin temiz suları ve bir mağarası vardır.

Votsalakia, geniş, uğrak bir yer ve birçok etkinlik için organize bir plajdır.

Hrisi Ammos, sığ suları olan organize, aileler için ideal, en güzel plajlardan biridir. Kerki dağı tepede hakim konumdadır.

Limnionas, çok güzel, organize, kumlu plaj.

Agios Ioannis Eleimonas, ıssız bir plaj, vahşi güzelliği ve Furni Varsa-mo adacıklarına manzarası vardır, ücra ve ıssız bir plajdır, kayalık bir ortamı vardır.

Flora ve Fauna

Samos yoğun kabartma yüzeyi olan, iki dağına ve Türkiye sahilleriyle olan yakınlığına bağlı olarak da geniş bir biyoçeşitliliği olan yemyeşil bir adadır. Çam ormanları üzüm bağları, zeytin alanları ve narenciyelerle bir arada bulunur. Endemiklerin, nadir bitkilerin ve otların çeşidi çoktur. Jeolojik altyapı ve bol su kaynağı sayesinde mağaralar ve sel çukurları oluşmuştur.

Bir ada için zengin olan faunası yaban domuzları, tavşanlar, Samos "altın çakalını", kirpiller ve Samos bukaletunu gibi sürüngenler, kertenkele, yılan, kurbağa ve kaplumbağa kapsar. Şahin, kartal, baykuş, keklik, karavut, kerkenez vs gibi kuşlar da önemli sayıdadır. Deniz kıyılarında birçok çeşit ve ilginç deniz altı bulunmaktadır, derin deniz geçitleri ise yunuslar ve balinalar gibi büyük memeliler için kanal oluşturur. ıssız kuzeybatı sahillerinde küçük sayıda "monachus-monachus" fok balıkları yaşamaktadır.

Habitat

Mikali Habitatı (eski tuzla), NATURA 2000 koruma alanları ağına aittir ve flamingolar, balıkçıllar, ördekler, uzunbacaklar vs gibi birçok göçmen kuş türü için durak yeridir. Özel olarak, kış süresince, Yunan adalarındaki ender su habitatlarından biri olan buradaki su habitatı, çoğu türüne nadir rastlanan veya nesli tükenmekte olan 120'nin üzerinde kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır.

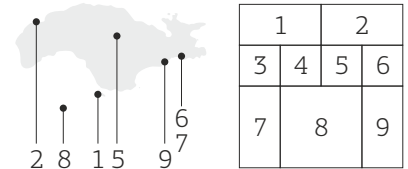
Kerkis veya Kerketeas, 1.434 metre yüksekliğinde, Ege'deki en yüksek dağlardan biridir. NATURA 2000 koruma alanları ağına dahildir, zira burada uzun bacaklı şahin ve yılan kartalı gibi kaydadeğer kuş türleri ve Samos konsolida'sı, Orvil silini'si, Anadolu minuartia'sı ve kentavria gibi ender rastlanan bitkiler görülebilir. Dağ adanın batı kısmının büyük bir bölümünü kaplar ve yoğun kabartmalı bir jeofiziğe sahiptir. Sarp yamaçları ve kalker, kayrak ve mermer taşlarından oluşan kayalar dikkat çekmektedir. 800 metre üzerindeki yükseklikte zemin genellikle kayalıktır ve ender sert yapraklı çalılıklara rastlanır. Daha alçak bölgelerde, ılıman, iğne yapraklı ormanlara rastlanır, dağ geçitleri ise çınarlar, söğüt ve defne ağaçlarıyla doludur. Eteklerinde zeytin ve üzüm bağları yetişir.

Ampelos veya "Karvunis" kademeli olarak yapılan bağ üretiminden almıştır adını. Adanın özellikle merkezi alanını kapsar ve en yüksek tepesi, 1153 metre yükseklikteki Profitis İlias'tır. Dağda çam ormanları hakimdir, daha yükseklerde "kara çam" ve daha alçaklarda "sert çam" vardır. Ayrıca,

selvi, meşe, kestane ağaçları, çınar, ceviz, kavak, armut, elma, kiraz ile geyik otu, kekik, adaçayı, kekikotu dağ çayı, gibi aromatik otlar ve bitkiler bulunur. Ayrıca Samos'un vahşi orkidesi ile safranı vardır. Yenebilir mantarlar ("manites") da enfestir, ve kumarenies, arkenies, silvomanites, piperenies gibi çeşitleri vardır. Ampelos'un çok büyük bir kısmı NATURA 20000 koruma alanı ağına girmektedir.

Küçük doğal şelaleler Karlovasi Potami bölgesinde, Kerki'nin sahile açılan yemyeşil bir geçidinde bulunmaktadır. Çınar ağaçları ve akar sular arasında mükemmel bir bölgeyi keşfetmeye gelen doğaseverler ve yürüyüş yapanlar için çekim merkezidir.

Samos'un **deniz ekosistemi** organizmalar ve bitkilerin biyoçeşitliliği açısından çok ilgi çekicidir. Deniz kıyısı ortamında ve adanın deniz çevresinde birçok endemik balık, kabuklu deniz mahsulü ve yumuşakçalar, yunuslar ve foklar gibi memeliler ve aynı zamanda deniz kuşları barınak bulmaktadır. Denizin dibi Posidonia tarlaları ve deniz türlerinin yaşaması ve üremesi için önemli bir faktör olan kırmızı alg açısından zengindir.

1. Samiopula'da Psalida plajı
2. Megalo Seitani
3. Samos'un "kurdialos'u kertenkele
4. Deniz faunası
5. Dağda yaban çiçekleri
6. Flamingo
7. Mikali tuzlasında flamingo
8. Güney Samos'un açıklarında yunus
9. Agia Eleousa sahilinde karakteristik kayalıklar

Faaliyetler

Rekreasyon, Eğlence, Kültürel Etkinlikler

Samos, kültürü, gelenekleri, doğal çevresiyle eğlence ve rekreasyon için sınırsız faaliyet ve fırsat sunar.

Gastronomi

Farklı tarza ve birçok değişik gastronomik seçeneğe sahip restoranlar ve pitoresk lokantalar, kafeler ve barlar, adanın özellikle turistik bölgelerinde toplanmaktadır: Pithagorio, Kokkari, Karlovasi, Samos şehri, Votsalakia, İraion. Ayrıca, pastoral dağ köylerinde yerel mutfağı ve geleneksel tatlıları deneyebilirsiniz. Bu köyler; Mitilini, Paleokastro, Manolates, Vurliotes, Kontakeika, Platanos ve Pirkos'tur.

Birçok yerli lezzetler ve deniz mahsulleri Kerveli, Posidonio, Psili Ammos, Agios Konstantinos, Avlakia, Agios Nikolaos, Pefko, Balos, Marathokampo Koyu, Limnionas'ta sahil lokantalarında sunulmaktadır.

Yürüyüş, Dağcılık ve Mağaracılık

Heyecan verici jeofizik yapısıyla yürüyüş, dağcılık, tırmanma, bisiklet, at biniciliği ve mağara keşifleri için ideal destinasyondur.

Adayı gezerken görüntüler sürekli değişmektedir ve ziyaretçi eski patikalar, vahşi ormanlar, antik çağ zeytinlik alanları, üzüm bağları, güzel köyler, pitoresk kır kiliseleri, kaynak suları ve geçitler, kanyonlar ve mağaralara rastlar. Arka fonda daima Ege denizinin sonsuz mavi tonları hakimdir.

Su Sporları

Samos sahilleri berrak suları ve enfes, yaşam dolu denizini dibiyle serbest dalış yapanları ve su sporlarını sevenleri cezbedecektir. Olumlu hava koşulları, orta derece şiddette rüzgarlar ve komşu sahilleriyle diğer adalara olan yakın mesafeler, eşsiz yelkencilik deneyimleri yaşatır. Adanın kuzey kısmında çok sık kuvvetli rüzgarlar eser ve rüzgar sörfü ile kitesurfing yapanlar için çok popülerdir.

Kültürel Etkinlikler ve Festivaller

Samos'ta kültürün çok değişik çeşidi vardır. Özellikle yaz döneminde Avrupa'dan ve bütün dünyadan gelen birçok ziyaretçiye, çeşitli festivaller, tiyatro ve dans gösterileri, müzik konserleri, bilimsel konferanslar, atölyeler ve etkinliklerden oluşan zengin kültürel program sunulmaktadır.

Ireon Music Festival Doğu Ege'deki en popüler festivallerden biridir. Ağustos'un ilk günlerinde Samos'un İraion bölgesinde, Hera'nın antik tapınağından birkaç metre uzaklıkta gerçekleşir. 2004 yılında başlamıştır ve her yıl Yunan ve yabancı müzik sahnesinden ünlü sanatçılara ev sahipliği yapmaktadır.

İraia - Pithagoria tanrıça Hera'ya olan ibadetle ilgili antik ritüellere refere eder. Yunan Milli Kurulu ve UNESCO'nun ve Yunan Olimpiyat şampiyonları derneğinin himayesinde gerçekleşirler. Bu etkinlikler süresince felsefi, bilimsel konferanslar ve yüksek düzeyde sanat etkinlikleri gerçekleşir.

Genç Sanatçılar Festivali Pithagorio antik tiyatrosunda bütün dünyadan ödüllü sanatçıların buluşmasıdır ve müzik kanalıyla kültürel deneyimlerin değişimine ağırlık verilir.

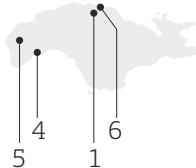
Samos Şarabı Yortuları her yaz bütün Samos'ta birçok müzik ve dans etkinlikleriyle düzenlenir ve başrolde ünlü Samos şarapları yer alır.

Görsel sanat sergileri (resim, fotoğraf, film/video, tesisler), ilginç yerel ve global konulardan esinlenen sanatçılar ve yaratıcı ekipleri tarafından sunulmaktadır.

Sinema Festivali, her yaz Yunan ve yabancı film ve belgesellerin açık-hava gösterimleriyle düzenlenmektedir.

1	2	3
		4
5		6

1. Ampelos köyü yakınlarında şelale
2. Bisikletçiler
3. Posidonia vadilerinde dalgıçlık
4. Hrisi Ammos'un siğ suları
5. Panagia Makrini mağarasında keşif
6. Agios Konstantinos'ta Platanakia bölgesinde geçitte yürüyüş

Tarih Bilgileri, Eserler ve Müzeler

Zengin tarihi ve kültürel miras bütün adada hissedilmektedir ve önemli arkeolojik eserler ve kaydadeğer bulgular müzelerde sergilenmektedir. Bunların en önemlileri aşağıdakilerdir:

İraio Bölgesi, antik çağlardan itibaren dini ibadet yeri olmuştur, zira araştırmalar en az 4 tapınaktan kalıntılar ortaya çıkarmıştır: Hekatompedon A' (M.ö. 8nci yy), Hekatompedon B' (M.ö. 7nci yy), Roikos ve Theodoros tapınağı (M.ö. 6nci yy), Polikratis tiranlığı dönemindeki tapınak (M.ö. 538-522) ve Helenistik ve Roma yıllarından daha küçük birçok tapınak. Herodot **Samos'taki İraio'nun** kendi döneminin en büyük ve en görkemli tapınağı olduğundan bahseder. İki kanatlı, İon ritminde, 155 devasa sütunu vardır ve bunlardan sadece biri ayakta durmaktadır. Tanrıça Hera'ya yapılan adaklar gösterişli sanat eserleridir ve tapınağın bütün Yunanistan'a, Mikrasya'ya, Ortadoğu ve Mısır'a olan etkisini kanıtlamaktadırlar. Tapınak kompleksinin bir kısmı Kutsal Yol'dur, taşla döşelidir ve Samos antik kentine (Pithagorio) gider.

Efpalnio Hendeği, Herodot'un dediği gibi "iki kenarlı hendek" tiran Polikratis döneminde mimar Efpalinos tarafından antik Samos kentinin su temini için inşa edilmiştir. Toplam uzunluğu 1036m. olup, döneminin en önemli teknik başarılarından biri olarak nitelendirilmektedir, "antik çağın 8inci harikası" olarak da bilinir, zira aynı anda antik akropolis'in iki zıt yamacından açılmaya başlanmış ve yolun hemen hemen ortasında tamamlanmıştır.

Polikratis Surları yaklaşık 6.5 km uzunluğunda ve 3 metreye varan enine sahip olup, Samos antik kentini korumaktaydı. Surların çok az bölümleri kurtulmuştur ancak devasa taş kalıplarının inşası ve antik akropolis'i tepesinden çevrenin manzarası etkileyicidir.

Thermi Arkeoloji Alanında, Pithagorio'nun batıda, antik kentin spor tesisleri keşfedilmiştir; bunların arasında gymnasium, palaestra ve çağının en büyüklerinden biri olan, yaklaşık 200 metre büyüklüğünde stadyum. Aynı mekanda M.s. yaklaşık 2nci yüzyılın ortalarında inşa edilen Roma hamamlarının harabeleri bulunmaktadır.

Samos Arkeoloji Müzesi Samos şehrinde bulunmaktadır ve bulguları iki binada sergilenmektedir. Eski müze, 1912 yılına ait enfes bir neoklasik binada, birçok dönemden koleksiyonlar ve heykeller, seramikler, bronz eşyalar, fildişi, ahşap, küçük el sanatı eserleri ve mücevherler gibi ilginç sergiler içerir. 1987 yılında açılan yeni müze antik heykelticilik koleksiyonunu barındırmaktadır. Müzenin en ünlü sergi parçası olan Samos'un heybetli Kuros'u, 5.25 metre yükseklikte olup, Yunanistan çapında korunan en büyük Kuros olarak bilinmektedir.

Pithagorio Antik Müzesi, dağ keçileri ve ejderhalar, İon ve Samos çanakları, çömlekleri, paralar, etkileyici kurosar ve nekropolis'in dört değişik dönemden (Jeometrik, Arkaik, Helenistik, Roma). Nike'nin atlı savaş arabası üstünde görüntüsüne, Roma imparatorlarının büstleri, Venüs heykeli ve Lucius'un yazıtını içeren kabartmalı kil plaka, dikkat çeken sergi öğelerinden bazılarıdır.

Likurgos Logothetis Kulesi Pithagorio limanının güneybatısında yer alır ve 15inci yüzyılın ortalarında terk edilen Bizans kalesinin bölümlerini içerir. Samos ihtilalinin lideri Likurgos Logothetis kaleyi tekrar surlarla çevirmiştir ve kulelerden biri yönetim binasına dönüştürülmüştür. Bugün restore edilmiştir ve ziyaret edilebilir müzeye dönüştürülmüştür. Kulenin yanında tarihi **Metamorfosis Sotiros Kilisesi** vardır ve Ağustos 1924'de Mikali boğazındaki deniz muharebesi zaferinin anısına inşa edilmiştir.

Gizli bir tepede, Karlovasi Potami bölgesindeki geçitte 12nci ile 14üncü yüzyıllara dayanan **Bizans Kalesi** ve **Kiliselerinin** kalıntıları korunmaktadır.

Ege Fiziki Tarih Müzesi, Zooloji, Mineraller ve Kayaçlar, Deniz Yaşamı ve Botanoloji, Paleontoloji bölümlerinden oluşmaktadır. Adada bulunan hayvan fosilleri (çoğu üst Miyosen çağından), öneğin küçük boyutlu atlar (Hipparion), Mastodontlar (Mastodont longirostris), Sırtlan (Crocuta eximia), Samothirio (Samotherium boisieri) ve Gergedanlar farklı sergi konusu teşkil etmektedir. Yaklaşık 150 yıl önce Samos'a Mikrasya sahillerinden geçen son kedigil To tahnit edilmiş şekilde sergilenmektedir ve yazar Alki Zei'nin "Vitrindeki Kaplan" adlı dünyaca ünlü kitabı için ilham kaynağı olmuştur.

Samos Belediye Sarayı enfes bir neoklasik mimari örneğidir. 1901 yılında Hegemonya döneminde **Samoslular** Meclisini barındırmak için inşa edilmiştir. 1990'lı yıllarda restore edilmiştir ve 1821'den itibaren adanın tarihi eşyalarını, Samos Anayasasını ve önemli evrakları, kaydadeğer tabloları ve tarihi portreleri korumaktadır. Amfiteyatro birçok etkinlik ve kamu konuşmasına ev sahipliği etmektedir.

Samos Şarabı Müzesi, Samos Şarap Üreticileri Kooperatifleri Birliğinin modern şaraphanesinin yanında bulunmaktadır ve Samos şarabının tarihini sunmaktadır. Sergilenen eşyalar arasında eski ve geleneksel şarapçılık ve varil yapım aletleri, koleksiyon parçası şişeler ve eşyalar bulunmaktadır. Ziyaretçilerin bütün Samos şaraplarını deneme imkanı bulunmaktadır.

"N. Dimitriou" Kültür Vakfının **Samos Folklor Müzesinde** önceki yüzyılın ortalarına kadar adanın günlük yaşamından ilginç temsiller vardır. Kapkaçak, el işleri, dokumalar, kıyafetler ve takılar gibi günlük kullanıma dair orijinal eşyalar, ayrıca berber, ayakkabıcı, balıkçı, sepet örücü, arıcı, çiftçi gibi geleneksel mesleklerin aletleri yer almaktadır.

1	2
3	5
4	

1. Samos Arkeoloji Müzesinde sergi
2. "Geneleo anayasası", Iria Arkeoloji Alanı
3. Pithagorio'daki kale
4. Samos Arkeoloji Müzesinde Ejderha
5. Mağara keşfi

Karlovasi Folklor Müzesinde 1870-1955 dönemine ait, porselen, oymalı aynalar, kuyumculuk ve eski mobilya gibi sanatsal sergilerle önemli gelenek ve halk sanatları öğeleri yer almaktadır.

Pagonda Folklor Müzesi mobilya ve kapkaçakla, başlı başına bir Samos evini canlandırır ve yatak odası, salon ve yemek odası, mutfak, dokuma odası ve bodrumdan oluşan güzel düzenlenmiş beş odaya bölünmektedir.

Kumeika Folklor Müzesi 1880 yılına ait tarihi bir binada barınır ve geniş bölgeden birçok folklorik öğe sergiler.

Eski bir tabakhanede barınan **Tabaklama Müzesi** Karlovasi "Tabakika" bölgesinde bulunmaktadır. Uzun bir süre boyunca adanın ekonomik kalkınmasına katkıda bulunan deri işleme sanatı sunulmaktadır.

Samos Bizans Kilise Müzesinde resimler, bardaklar ve kapkaçak, kilise kitapları, ender yazılar ve İstanbul Patriği Sinci Grigorios'un "kutsal pelerini" sergilenmektedir.

Metropolis Kilise Çalışmaları Merkezi Samos Metropolis, Metropolis Kütüphanesinin çok zengin bir arşivini ve el yazmaları, kodlar ve evraklar koleksiyonuna sahiptir.

Samos Devlet Kütüphanesi sahilde iyi korunan bir neoklasik binada barınmaktadır ve 1850 yılına dayanmaktadır. Nadir baskı ve el yazmaları, önemli tarih ve edebiyat kitaplarına erişim sağlanabilmektedir.

1882 yılının eski restore edilmiş hapisanelerinde **Samos Tarihi Arşivi** barınır. 17nci yüzyıldan binlerce el yazması kitaplar, dosyalar, evraklar ve koleksiyonlar korunur. Arşivlerin dijital suretleri araştırmacı ve ziyaretçilerin erişimine açıktır. Mükemmel sekizgen atriyumda özel konserler ve ilginç söyleşiler düzenlenir.

1	2
3	4
5	6
7	1

1. Samos Şarap Müzesi
2. Kayadan Tsampu plajına atlayış
3. Yelkenli gezileri
4. Orkestra müziği konseri
5. Potami'de gün batımı
6. Samiopula'ya gezi

Faydalı bilgiler

Belediye

Samos Belediyesi: +30 22733 50103

Takip eden bütün telefon numaralarından önce alan kodu olan **+30 22730** numarasını tuşlayın.

Hastaneler

İlk Yardım Merkezi:	166
Samos Devlet Hastanesi:	83100
Karlovasi Sağlık Merkezi:	32222

Muayenehanele

Pithagorio Bölge Muayenehanesi:	91898
Marathokampo B. Muayenehanesi:	31207

Polis

Yunan Polisi Acil Eylem:	22100
Samos Polis Müdürlüğü:	87315-6
Karlovasi Polis Müdürlüğü:	32444
Pithagorio Polis Müdürlüğü:	61100
Marathokampo Polis Müdürlüğü:	31222

İtfaiye

İtfaiye (Yunanistan merkezi):	199
Samos İtfaiye Dairesi:	23062
Çevre Koruma	24740
Orman Müdürlüğü:	27435

Liman Başkanlığı

Samos Liman Başkanlığı:	27318, 27890
Karlovasi Liman İstasyonu:	30888
Pithagorio Liman İstasyonu:	61225

Havaalanı

Samos Havaalanı:	87800-9
------------------	---------

Postaneler

Samos Yunan Postaneleri:	27304, 28820
Pazartesi Cuma arası	
08:00 ile 14:30 arası açık	
Cumartesi ve Pazar kapalı	

Müzeler

Samos Arkeoloji Müzesi:	27469
Pithagorio Arkeoloji Müzesi:	61400
Samos Şarap Müzesi:	87556
Fiziki Tarih Müzesi:	52055
Folklor Müzesi (Dimitriou Vakfı)	88383
Karlovasi Folklor Müzesi:	32265

KTEL (Şehirlerarası Otobüs)

Samos KTEL:	27262
-------------	-------

Taksi

Samos Taksi:	28404
Karlovasi Taksi:	30777
Pithagorio Taksi:	61440
Marathokampos Taksi:	31000
Votsalakia Taksi:	37600

Bankalar

Bankalar Pazartesi - Perşembe arası
08:30 ile 14:30 arası açıktır
Cuma günleri 08:30 arası 14:00 açıktır
Cumartesi ve Pazar kapalıdır

Diğer Hizmetler

Samos Otelciler Birliği:	23973
Ticaret odası:	87970

SAMOS

GREECE

MUNICIPALITY
OF EASTERN SAMOS

MUNICIPALITY OF WESTERN SAMOS
mwsamos.gr

KUZEY EGE
YÖNETİM BÖLGESİ
SAMOS
YÖNETİM BİRİMİ

European Union
European Regional Development Fund

Yunanistan ve Avrupa
Birliği ortak
finansmanı ile

Düzenleniyor: Margarita Ikariou